

Vader Sander: ‘vaderschap in ontwikkeling’ (VIO-coaching).

(versie 30-06-2021)

Inleiding:

Dit interview is met toestemming van Sander geplaatst op deze website.

Interview:

Fijn dat jij mee wilt werken aan een kleine verkenning op het – belangrijke - thema ‘vaderschap’.

- Hoe was het voor jou om vader te worden (eigen verwachtingen; betekenis voor jouzelf, vanuit jouw eigen ‘vaderbeeld’; “wat voor vader wil je zijn?”)

Hoe het was om vader te worden was heel bijzonder. Ik heb altijd voor ogen gehad dat ik, in tegenstelling van mijn eigen vader die alleen maar extra diensten draaide om geld in het laadje te krijgen, er volledig voor mijn kind wil zijn en zoveel mogelijk van haar ontwikkeling wil meemaken.

- Hoe heb je voorbereid (boek lezen, googelen, praten met andere vaders, ????)

Eigenlijk heb ik me niet heel veel voor kunnen bereiden op het echte vaderschap. Vanaf het moment dat we hoorden dat Myrthe meerdere aangeboren afwijkingen had was het meer voorbereiden op uiterste scenario's dan voorbereiden op de opvoeding.

- Hebben jullie het onderling (Caroline en jij) er vaak over gehad: vaderschap/moederschap/ouderschap?

Vanaf het moment dat ik Caroline 9 jaar geleden leerde kennen hoorde ik van haar, maar meer nog van haar ouders dat wij een kinderloze relatie zouden hebben omdat Caroline haar autisme een te groot probleem zou zijn om een kind op te voeden. Toch heb ik er nooit een geheim van gemaakt dat ik heel graag een gezin wilde stichten. Van het ene op het andere moment was Caroline om en ging ze, tegen de wil van haar ouders in, laten onderzoeken of zwanger worden en de genetische consequenties voor de kleine te overzien zouden zijn.

- Van wie heb jij een goed voorbeeld gekregen als ‘papa’?

Ondanks dat mijn eigen vader meer werkte dan dat hij thuis was, heb ik het papa-oorbeeld van hem uit de eerste hand.

- Hoe was voor jou de overgang van ‘nog-geen-vader’ naar all-in vaderschap?

De overgang naar all-in vader begon al voor de geboorte. Bij de 20 weken echo werd verteld dat het er heel slecht uitzag en werd er gevraagd of wij de zwangerschap wilden afbreken. Vanaf dat moment tijdens de onderzoeken voorafgaande aan ons besluit is het echte vadergevoel begonnen. Toen er met 26 weken ook nog eens vocht in het buikje te zien was en de longen in de verdrukking zaten waardoor Myrthe niet levend geboren zou worden, werd ik misschien wel de sterkst vechtende vader die een dochter kan wensen.

- Hoe heb jij je vaderschap verder ontwikkeld na de geboorte van Myrthe, zeker in haar specifieke (medische) situatie? Door welke ervaringen? Door welke gesprekken? Door welke gedachten?

Ik heb mijn vaderschap verder ontwikkeld door me na de geboorte 100% bezig te houden met de behandeling van mijn dochter, zelfs zo erg dat een arts of een verpleegkundige zich bij mij moest verantwoorden voordat ze aan mijn dochter mochten komen. Bij de ouder-gesprekken en visites hield ik geen blad voor de mond en ventileerde meermaals mijn idee bij een behandeling.

- Hoe omschrijf jij nu jouw vaderschap?

Een gevoel van voldoening en trots. Een heel groot verantwoordingsgevoel.

- Wat betekent 'buidelen' voor jou?

Buidelen betekent heel veel voor mij. Het verwarmende huid op huid contact en de rust die het geeft als Myrthe in slaap valt. Ook ben ik sterk van mening dat buidelen voor de vader minstens even belangrijk zo niet belangrijker is dan voor de moeder in situaties zoals die van ons waarbij de vader meermaals het leven van zijn dochter gered heeft voor de geboorte. Toelichting: Toen Myrthe een paar dagen oud was, werd ons gevraagd of wij wilden buidelen op de NICU¹. Dit wilden wij wel. Toen moest Caroline eerst want de moeder-dochter-relatie zou veel groter zijn dan de vader-dochter-relatie, omdat de moeder het kindje gedragen had. Hier was ik het totaal niet mee eens, mede omdat ik op dat moment zo sterk het gevoel had dat als ik me had laten leiden door de artsen ik nu geen dochter zou hebben. Ik had evenveel recht op de eerste buidelbeurt als mijn vrouw.

- Hebben jullie een taakverdeling gemaakt als ouders (als moeder, als vader)?

De taakverdeling binnenshuis is eigenlijk vanzelf ontstaan. Ik hou me hoofdzakelijk bezig met de voeding (flesje, sondepomp, bmf² toevoegen) en het schoonmaken van de verschillende attributen daarvoor en Caroline heeft de verzorging volledig op zich genomen.

- Hebben jullie hulp in kunnen schakelen vanuit jullie familienetwerk?

Mijn ouders wonen naast ons wat heel erg handig is voor een extra helpende hand en Caroline haar broer is arts/chirurg en daar kunnen we terecht met twijfels op het medische vlak.

- Kwam vaderschap in de knel te zitten? (ervaringen op de afdeling neonatologie; bejegening/omgang met ouders vanuit de afdeling)

Wat wij allemaal hebben meegemaakt op de afdelingen in positieve en negatieve zin heeft er nooit voor gezorgd dat mijn vaderschap in de knel kwam te zitten. Sterker nog, het heeft mij alleen maar sterker gemaakt.

- Welke afspraken heb jij gemaakt/kunnen maken met jouw werkgever t.a.v. afwezigheid en verlof?

¹ Afd. Neonatologie – Intensive Care Neonatologie (ICN)

² 'Bmf' is 'breast milk fortifyer'. Extra eiwit toevoeging bij moedermelk voor prematuren en verzwakte kinderen

Mijn werkgever is op zijn plat Rotterdams gezegd 'een botte hark'. Hij geeft mij alle ruimte die ik nodig heb, maar ziet er zelf de noodzaak niet van in.

- Wat betekent Myrthe voor jou?

Myrthe betekent alles voor mij. Voor haar kan ik bergen verzetten. Niemand mag ook maar één slecht woord zeggen over mijn kleine meisje.

- Benoem jouw sterke kanten als vader.

Mijn sterke kanten zijn:

Zorgzaam

Beschermend

Streng en hard op de juiste momenten

Strijdend

Liefdevol

- Hoe kijk je terug op onze gesprekken? Wat heeft dat jou (jullie) opgeleverd?

Ik kijk zeer positief terug naar onze gesprekken. Hoewel jij voorgesteld was aan ons voor meer praktische problemen, heb ik veel meer aan jou gehad omdat jij mij handvatten aanbood bij problemen waar ik mee zat in tegenstelling tot de psycholoog die meer luisterde en mij zelf dingen liet uitzoeken wat ik op dat moment helemaal niet kon omdat mijn hoofd te vol zat. Jij had de kracht om precies op de juiste momenten te bellen als het iets minder ging met mij.

- Heb je een advies voor andere (aanstaande) vaders?

Allereerst hoop ik dat geen enkele vader hoeft mee te maken wat ik heb meegemaakt.

Allereerst: blijf geloven in je kleine, hoe slecht het er ook uit ziet.

Verder: ga nooit blind mee met bevindingen van artsen op basis van ervaring terwijl er helemaal geen fysiek bewijs is.

Denk in oplossingen, niet in problemen.

En de grootste tip, zorg als vader dat je zelf bij alle gesprekken met artsen aanwezig bent en neem de volledige regie in eigen hand, zodat je wederhelft zich kan concentreren op het zwanger zijn. Zij heeft het al zwaar genoeg om te dragen met de wetenschap dat het niet goed zit. Daar kan ze niet ook nog het vechten bij hebben.

-(wat je verder nog wilt vertellen)

Ik hoop dat dit een beetje jouw idee was met het stellen van je vragen. Ik vond de vragen soms best diep en lastig en heb ze dan maar een eigen interpretatie gegeven. Ik zag er dit weekend tegenop om deze vragen te beantwoorden, maar met dat ik bezig was vond ik het zelfs wel leuk om weer in het verleden te graven. Als ik een vraag verkeerd begrepen heb of als je nog verder in wil gaan op een onderwerp hoor ik het graag. Wel vraag ik je om dit mailtje dan mee te sturen of in deze mail extra vragen te zetten zodat ik terug kan lezen wat ik al benoemd heb. Je mag onze gegevens gewoon gebruiken en mits mogelijk zie ik graag je onderzoek in.

Nogmaals hartelijk dank voor al je hulp, ik heb er veel aan gehad.

Literatuur – documentatie:

- Bakker, A (2019). *Ik houd je vast. De kracht van aanraking van je kind* – Utrecht: Kok Boekencentrum – ISBN 9789043532815³.
- Buijten, B. (2021) – *Relatiegerichte zorg* – Bussum: Uitg. Coutinho
- Jong, Shanna de (2020) – *Handboek Vroeggeboorte, voor ouders van prematuren. Informatie en tips uit de praktijk, wetenschappelijk onderbouwd* – Antwerpen/Utrecht: Kosm.s Uitg.; ISBN 978 90 21576435.
- Koning, D. de (2021) – *Baby's onder stress - Stressbegeleiding van (aanstaande) ouders in de geboortezorg* – Amsterdam: Uitg. SWP; ISBN 978 90 8560 106 7.
- Koster, Diana (2012; 4^e druk jan. 2015) – *Perfekte moeders bestaan niet – Het boek dat zwangere vrouwen en jonge moeders helpt in balans te komen (en te blijven)* – Tiel: Uitg. Lannoo. ISBN 978-94-014-1145-5.⁴
- Koster, D. (2016). *Perfekte bevallingen bestaan niet – De impact van een ingrijpende bevalling op je leven en wat je er aan kunt doen*; Tiel: Uitg. Lannoo.
- Lambregtse-van den Berg, M. (red.), I. van Kamp, H. Wennink (2015) - *Handboek psychiatrie en zwangerschap* – Utrecht: De Tijdstroom; ISBN 978 90 5898 269 8.
- Leij, Stephen van der (2020) - 'Daddycation, toegewijd vader zijn' – Heerenveen: Uitg. Ark Media; ISBN 978 90 33802 15 7. Pp 112.
- Merwe, D. van de, I. Deblauwe (2012) – Gedrag en reacties van ouders; in: *Consultatieve en liaisonkinder- en jeugdpsychiatrie* – E.A.F. van Weel, M.H.M. van Lier, F. Verheij (red.) – Assen: Van Gorcum; ISBN 978 90 232 5036 4; p. 89-104, hoofdstuk 3.1.
- Raadt de, B. (2018) – Verhalen geven ouders kracht - in: *Nieuwsbrief Vakblad Vroeg, 17 juli 2018*; Vindplaats: <https://www.ouderscentraal.nl/verhalen-geven-ouders-kracht/> column. d.d. 16-07-2018.
- Raadt, de, B., (2018). 'Huidhonger' vraagt om betrokken vaders; *Vroeg, Vakblad over vroegsignalering en integrale vroeghulp* 35/2:4-5, zomereditie.
- Raadt, B. de, D.H. Stuit, A. Hamberg (2018) – Doen of (los)laten - Ouderbegeleiding in het kinderziekenhuis; in: *Ouderschapskennis*, 21/1: 42-50, maart, Amsterdam: Uitg. SWP; ISSN 2210-7398.

³ Raadt de, B., (2019) – *Op de been blijven bij onmacht, angst en paniek*; recensie m.b.t. het boek: 'Ik houd je vast! De kracht van aanraking', auteur: Annette Bakker (2019 – Utrecht: KokBoekencentrum Uitg.; vindplaats: <https://www.vakbladvroeg.nl/op-de-been-blijven-bij-onmacht-angst-en-paniek/>

⁴ Zeer praktisch boek, goed leesbaar, aanstekelijke ervaringsverhalen; gebaseerd op een aantal theorieën:

- D.OE.L: Duidelijk, Oefenen, Leuk. *Wat wil ik bereiken?*
- *Wat gaat er goed op dit moment in mijn leven? Wat is er voor verbetering vatbaar? Wil ik iets veranderen?*
- Life events / Persoonlijkheid / Lichaam / Omgeving. D.w.z.: jouw leven in kaart brengen.
- Draaglast/energievreeters > < draagkracht / energiegevers. Met tips om je draagkracht te vergroten.
- Moet-ik-dit-nu-doen? Met tijdsparingstips.
- Goed voor jezelf zorgen is goed voor je kind zorgen.
- De kracht van positiviteit. 'Geluk is het enige wat zich verdubbelt als men het deelt', Albert Schweitzer. Maak een leuke-dingen-lijst. Waar word/werd ik blij van? Wat geeft/gaf je energie? Wat geeft/gaf je voldoening? Tips om gelukkiger te worden.
- De kracht van zelfvertrouwen. Falen of balen?
- 4xB voor een betere communicatie;

Benoemen (wat zie je of wat hoor je precies?),

Bedoelen: wat bedoelen jij en je partner? Wat willen jullie bereiken met het gesprek? Komen jullie woorden overeen met die bedoeling?

Beseffen: wat voel je op dit moment? Hoe voel je je?

Behoeften: wat heb je nodig? Wat heeft je partner nodig?

- 4 b's: boos, bang, bedroefd, blij.

- www.perfectemoedersbestaanniet.nl – www.lannoo.com – www.dianakoster.nl (Diana Koster is inmiddels overleden)

- Raadt, B. de, Kemp, M.⁵, m.m.v. Bockel van, J. (2018) – Carpe Diem. Hoe terugkijken helpt om vooruit te kijken – in: *Ouderschapskennis* – 21/3: 28-33. Amsterdam: Uitgeverij SWP – ISSN 2210-7398.⁶
- Raadt, B. de (2017, 2018, 2019, 2020, 2021) – Reader: Kwetsbare zwangeren, bejegening en communicatie; casuïstiek; lesmateriaal – Rotterdam: Erasmus MC Academie (interne notitie).
- Raadt, B. de (2020) – Aansluiten en verbinding zoeken, in: *Magazine kinderverpleegkunde*; 26/3, dec. 2020:30-33. ISSN 1387-0405.
- Raadt, B. de (2020) – Omgaan met emoties aan het kraambed; in: *Vakblad VROEG*; jg. 37-winter-nr.4:19-20.
- Raadt, B. de (2021) – Hechting. Recensie van: *Hechttingsgerichte gezinstherapie. Werken aan de basis (2019)*; auteur: Daniël A. Hughes; in: *Vakblad Sociaal Werk* 2021/1: 35. ISSN2468-7456.
- Raadt, B. de (2021) – *Vaderschap – in de context van sociale verloskunde en sociale neonatologie (MKC): een dynamische verkenning* – (brontekst - interne notitie; eigen beheer).
- Raadt, B. de (2021) – *Zorgdriehoek bevordert sociale gezondheid* – in: *Magazine Kinderverpleegkunde*, 27^e jg; april, nr. 1 – p.26-27. ISSN 1387-0405.
- Raadt, B. de (2021) – Recensie: 'Vroege ontwikkeling alle kansen geven'. Infant Mental Health: Geestelijke gezondheidszorg voor baby's, jonge kinderen en ouders'- in: *Vakblad Sociaal Werk*: nr.3, juni:33-34. ISSN 2468-7456.
- Raadt, B. de (2021) – Zorgverlenen met ogen, oren en hart; in: *VROEG* – Jg38, zomer:30-32.
- Tilburg, R. van (2020) – *Kickstart je vaderschap – over vader worden en de beste start creëren als gezin* – Breda: VADER Magazine; 978-90-830944-0-3.
- Warren, I., C. Bond (2016, 3^e druk 2019). *Zorgen voor je baby op de couveuseafdeling. Handboek voor ouders* – ISBN 978-90-819955-2-8.
- Wit, H. de, (2012, 3^e druk 2018). *Kleine kanjers – Babyboek voor Prematuren* – ISBN 978-90-819955-4-2.

Websites:

- **Webinar Connect2Grow:** (*Aanstaande*) vaders zijn belangrijk, ook al tijdens de zwangerschap! *Vaders en vroege ouder-kindrelatie en de invloed van de relatie tussen de ouders* – PPT-presentatie (2021). Sprekers: Mijke Lambregtse-van den Berg (psychiater/kinder- en jeugdpsychiater) en Esther van Efferden (Orthopedagoog-generalist/psycholoog). <https://www.connect2grow.info/>
- www.bobderaadt.nl/vaderschap
- www.vadermagazine.nl/kickstart-links
- <https://www.gruux.com/waardegedreven-integrale-geboortezorg-verbetert-zorg-voor-kwetsbare-zwangere/> Waardegedreven integrale geboortezorg verbetert zorg voor kwetsbare zwangeren - **Datum: 10 dec '20.** Door Eefje van Vliet, Hiske Ernst-Smelt, Esther Knijff, Janita Simonse, Sarah Kalt, Bob de Raadt, Arie Franx, Bas van Rijn en Hilmar Bijma.
- www.kleinekanjers.nl

⁵ Mitchel vertelt in dit artikel over zijn zoonschap in de relatie tot zijn ouders, zeker in de periode van ziek-zijn en behandeling en daarnaast over zijn eigen vaderschap.

⁶ Raadt, B. de (2018) – *Zijspiegel en voor(r)uitblik*, column - Geplaatst op: <https://www.ouderscentraal.nl/zijspiegel-en-voorruijblik/>; 29-08-2018.